

JĄKANIE ZABURZENIA PŁYNNNOŚCI MOWY

**CZ-CZ-CZ
EŚĆ**

JĄKANIE JEST ZABURZENIEM POLEGAJĄCYM NA:

- częstych powtórzeniach i przedłużeniach dźwięków: sylab czy słów,
 - częstych zawahaniach,
 - pauzach zakłócających rytmiczny przepływ mowy.
-

OBJAWY JĄKANIA:

Podstawowymi objawami braku płynności mowy są:

- wydłużanie dźwięków, głosek, sylab, słów,
- towarzyszące współruchy, takie jak: ruchy oczu, nóg czy klatki piersiowej,
- widoczne napięcia twarzy, szyi lub klatki piersiowej
- bloki.

Widocznym objawom towarzyszą niewidoczne reakcje psychiki, w postaci wstydu, zażenowania, złości oraz:

- poczucie niższej wartości,
 - rozgoryczenie,
 - wymowa niezrozumiała dla otoczenia,
 - strach przed odpowiedzią w szkole,
 - logofobia w rozmowie z innymi osobami.
-

PRZYCZYNY JĄKANIA

- przyczyny jąkania nie są jednoznaczne, obecnie uznawane jest za neurorozwojowe zaburzenie o niejednorodnej i wieloczynnikowej etiologii,
- jąka się 1% dorosłych i 4% dzieci, częściej występuje u chłopców niż u dziewczynek.

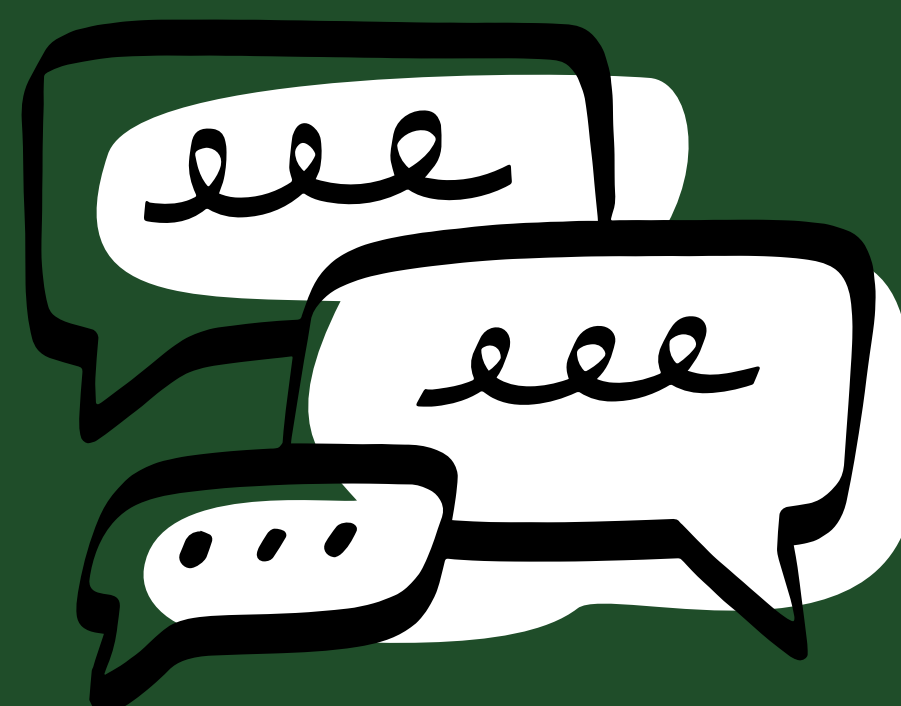
PROBLEMY OSÓB JĄKAJĄCYCH SIĘ:

- wystąpienia publiczne,
- rozmowy kwalifikacyjne i związana z nimi trudność znalezienia pracy,
- stawianie pierwszych kroków w nowej pracy,
- mówienie w sytuacji stresu,
- spotkania z nowymi ludźmi,
- konieczność mówienia przez szybę, telefon lub domofon,
- mówienie w głośnym pomieszczeniu,
- potwierdzenie obecności na lekcji,
- znacznym utrudnieniem jest zniecierpliwienie słuchaczy, ich zaniepokojenie, przerywanie lub poprawianie wypowiedzi.

JEŚLI JESTEŚ OSOBĄ JĄKAJĄCĄ SIĘ:

- nie patrz na siebie przez pryzmat jąkania,
- pozwalaj sobie na błędy,
- nie bądź zbyt surowy,
- oswajaj swoje otoczenie z problemami jąkania,
- rozmawiaj o tym ze swoimi bliskimi i z otoczeniem,
- w miarę możliwości nie unikaj sytuacji komunikacyjnych.

JAK ROZMAWIAĆ Z OSOBAMI JĄKAJĄCYMI SIĘ?

Gdy jesteś nauczycielem

- nie mów dziecku „zwolnij” lub „powiedz spokojnie”,
- nie kończ słów dziecka, nie mów za nie,
- naucz uczniów, że każdy ma swoją kolej na wypowiedź i że, gdy jeden mówi, drugi słucha. Wszystkim dzieciom, szczególnie tym jąkającym się, łatwiej jest wypowiadać się, gdy stosują pauzy i gdy skupiają uwagę słuchacza,
- oczekuj tej samej jakości i ilości pracy zarówno od ucznia, który się jąka, jak i od ucznia, który mówi płynnie,
- rozmawiaj z uczniem powoli, często pauzuj,
- przekonaj ucznia, że słuchasz tego, o czym mówi, a nie tego, jak mówi,
- porozmawiaj w cztery oczy z jąkającym się uczniem o tym, czego potrzebuje, by czuć się dobrze w klasie,
- szanuj potrzeby ucznia i bądź otwartym.

Gdy jesteś rodzicem

- rozmawiając z dzieckiem, mów powoli, robiąc częste pauzy. Gdy dziecko skończy mówić, poczekaj kilka sekund, zanim zaczniesz mówić ty.
- zmniejsz liczbę pytań, które zadajesz twojemu dziecku,
- korzystaj z mimiki twarzy i mowy ciała, by przekazać dziecku, że słuchasz tego co mówi, a nie w jaki sposób mówi,
- pomóż wszystkim członkom rodziny nauczyć się mówić po kolei i słuchać siebie nawzajem. Dzieciom, szczególnie tym, które się jęka, łatwiej jest mówić, gdy stosujemy przerwy,
- Przede wszystkim pokaż dziecku, że akceptujesz je takim, jakie jest. Najpotężniejszą siłą będzie twoje wsparcie, niezależnie od tego, czy twoje dziecko jąka się, czy nie.

OPRACOWANIE: BOŻENA RUTA

GRAFIKA: MAŁGORZATA KARAKUSZKA-BARAN